

Szovjet berendezésekkel gépesítik a kenderbetakarítást

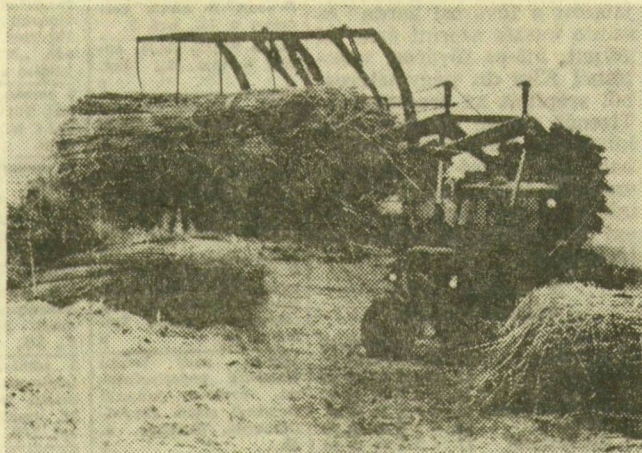
A KSZV keretében működő Szegedi Kendertermelési Rendszer alapokmánya szerint a rendszerközpont kötelessége gondoskodni a kendertermelő közös gazdaságok gépellátásáról. A berendezések egy részét a termelők megveszik, míg a többit a vállalatból bérlik. A gépek biztosítása nem könnyű feladat: 100 hektáryi kenderhez ugyanis két kenderarató és kévektető, továbbá egy-egy tömörítő és homlokrakódó berendezés szükséges. Miután a rendszerbe tömörült, 45 — Csongrád, Békés, Hajdú-Bihar, Bács-Kiskun, Tolna, Baranya és Szolnok megyei — termelőegység összesen hat és fél ezer hektáron termel kendert az idén, könnyű kiszámítani, hogy 130 arató- és kévektető, valamint 65—65 tömörítő- és rakódógép kell a tervezett kendermennyiség betakarításához.

A termeléshez szükséges technikai feltételek megteremtése az SZKR mezőgazdasági gépészeti üzemfenntartási osztályának feladata. Gazdag Károly osztályvezető elmondta, tevékenységük több értékű: gondoskodnak a gépek beszerzéséről, azok üzemeltetéséről, és nem utolsósorban a műszaki fejlesztésről is. Legfontosabb feladatuk ezekben a napokban a rendszer működéséhez elengedhetetlen géppark megteremtése, illetve a meglévő berendezések felújítása, javítása.

A termelőszövetkezetek egy része már rendelkezik kenderbetakarító gépekkel, de ahol még nincsenek, ott sincs ok az aggodalomra: nem utolsósorban a rendszerközpont és a mezőgazdasági gépészeti üzemfenntartási osztály szervező munkájának eredményeként a kenderarató és a gépvásárlási igényeket — egy kisebb jelentőségű berendezés kivételével — ki tudják elégíteni.

A kenderarató kulcsgepe a szovjet gyártmányú ZSSZK—2,1 kenderarató-kévektető komplexum, amely — mint a márkajelzés melletti szám is mutatja — két méter tíz centiméter széles rendet képes vágni a kenderben. Ezekből a gépekből ötven található a termelőknél, további ötvenöt pedig a KSZV-hez került az AGROKER telepről. Emellett — még az első félévre — nyolcvan ZSSZK-t rendeltek meg a Szovjetunióból, ebből harminc már meg is érkezett. A már meglévő, illetve megrendelt gépek együttesen meghaladják a jelenlegi igényeket, mégis sor kerül megvásárlásukra. Ennek az a magyarázata — mint Gazdag Károly szovjetunióbeli tárgyalásain a közelmúltban kiderült —, hogy a Beszeckselmas gyár a kis igények miatt szakaszosan gyártja az arató-kévektetőket. Az idén meg minden igényt kielégítenek, legközelebb azonban csak 1979-ben hagyják el ZSSZK—2,1 típusú gépek a gyár kapuit.

Miután ezek a berendezések négy-öt esztendő után elhasználódnak, az elkövetkezendő három év gépszámszükségletét is most kell megvásárolni az AGROTRÖSZT közvetítésével. Ez utóbbi berendezésekkel együtt a szovjet gépgyár három szerelőt is



Munkában a szovjet gyártmányú SZNU-homlokrakódó

küld, akik az aratás egész ideje alatt, július 15-től szeptember 15-ig garanciális javítóként segítik a betakarítás zavartalan lebonyolítását. Ugyancsak szovjet gyártmányú az SZNU homlokrakódó, amely 500 kilogramm súly felemelésére alkalmas. Ebből — még a korábbinál is erősebb szerkezeti kivitelben, PF—0,5-ös típusban — hetvenötöt rendeltek meg a rendszer résztvevői számára.

A kenderbetakarítás harmadik gépe, a KT—100-as tömörítőgép, magyar készítmény, a Mezőgyár Tröszt felsőbagodi gyáregysége állítja elő. A berendezés érdekessége, hogy első példány Csongrád megyében készült, a székutasi Új Élet Termelőszövetkezet és a hajdani Rostkikészítő Vállalat közös találmánya volt, s eredetileg csak a kenderátatás gépesítését szolgálta. Ma már — némileg módosított formában — a kenderaratósnál is használják: 300—400 kilogramm súlyú bálát présel a kenderkévekből. Ebből a berendezésből 27-tel rendelkeznek a termelők, s további ötven készül az elkövetkezendő hónapokban a felsőbagodi gyárban. Ennek ellenére a tömörítő okozza a legtöbb gondot az SZKR szakemberei és a termelők számára: a géphez szükséges hidraulikus munkahengerek beszerzését ugyanis mindeddig nem sikerült megnyugtatóan megoldani.

A mezőgazdasági gépészeti üzemfenntartási osztály dol-

gozói számára még a berendezéseknél is nagyobb feladat a gépek folyamatos üzemelésének biztosítása. Ennek jegyében a KSZV újszegedi szövőgyárában a feleslegessé vált rostüzem épületében korszerű, 400 négyzetméteres szerelőcsarnokot alakítottak ki. Ez azt jelenti, hogy a nagy terjedelmű ZSSZK-gépekből is egyszerre három javíthatnak a műhelyben. A felmérések szerint a térszekben levő gépek közül mintegy harminc szorul alapsabb javításra, s az első már meg is érkeztek Újszegedre. Ugyancsak a szerelőcsarnokba kerültek az AGROKER-től átvett gépek is. Ezek ugyanis a szabadban vésztelték át a telet, károsodhattak, ezért értékesítés előtt nullszervízen esnek keresztül, hogy kifogástalan állapotban kerüljenek a mezőgazdasági üzemekbe.

Természetesen nemcsak a telephelyeken, hanem kisebb hibák esetén a helyszínen is javítanak az SZKR szakemberei. A nyolc szerelőre, akik több irányú képzettséggel — hegesztő, esztergályos, hivatásos gépkocsivezető bizonyítvánnyal — rendelkeznek, különösen a nyári hónapokban vár majd nagy munka: éjjel-nappal készenlétben kell állniuk a javításra. Feladatukat az aratás idején kisebb szervizkocsi segítségével végzik, a későbbiekben azonban egy jól felszerelt műhelykocsi is rendelkezésükre áll majd.

Reigl Endre

Matematika — számtan helyett

Az Oktatási Minisztériumban a közelmúltban, meg született a döntés, amelynek értelmében az 1978/79-es tanévig az ország valamennyi általános iskolájában bevezetik az új matematika tanítását. A gyerekek foglalkoztatásának, gondolkodásának fejlesztését munkáltatással, cselekedtetéssel kell megalapozni már egészen kis korban — ez a didaktikai alapelve a kiindulópontja az általános iskolai új matematikaoktatásnak. Az új tanterv kidolgozását és által-

nossá tételét alapvetően az teszi szükségessé, hogy a hagyományos számtan- és mértanoktatás a vártnál kevésbé eredményes. Ma az általános iskolából kikerülők többségének nincsenek olyan matematikai ismeretek, amelyekre feltétlenül szükség lenne a mindennapi munkában. A megújítás szükségességét is jelzi, hogy a gyerekek — kevés kivételtől eltekintve — nem szeretik, vagy nem eléggé szeretik a számtant, a számtanórát.

Nagyobb fény kevesebb árammal

Az Egyesült Izzóban a következő években fokozódik az utóbbi időben kifejlesztett fényforrások gyártása, arányuk a teljes lámpatermelésben az év végéig 22, 1980-ra pedig már 50 százalék lesz. Ez lehetővé teszi, hogy tőkés kivitelüket 1982-re megháromszorozzák. Új gyártmányaik megfelelnek annak a követelménynek, hogy az erősebb világítást ne a lámpák számának növelésével vagy az energiafelvételének fokozásával érjék el, hanem a kevesebb áramot fogyasztó típusokkal.

Szorít-e még a cipő?

Szegeden a Széchenyi tér mindig is a cipőboltok központja volt. Ha egyikben nem talál a vásárló neki tetsző lábbelit, akkor megy tovább a második, a harmadik, a negyedik üzletbe, miközben körüljárja a teret. Amióta azonban a Minőségi Cipőgyár feladta extrának kiáltott Mino nevű üzletét, amelynek jogutódja a Gála cipőbolt, a Tiszántúli Cipőkereskedelmi Vállalat tulajdonában, a teret mind kevesebb látogatója van.

Az üzletvezető azt mondja: ha a múlt hét közepén nyitunk be hozzájuk, legnagyobb sajnálatára nem ért volna rá velünk foglalkozni, mert percnyi megállásuk sem volt. Iránban gyártott női cipők érkeztek ugyanis, négyféle fazonban: fehér, zöld, kék, piros és fekete színben pompáztak az éksarkú és vastag talpú, pillékönnyű cipők 532, illetve 572 forintos áron. Két nap alatt elkapkodták mind, pontosan 1200 párat. A vásárlóknak nem számított a borsos ár. Nekünk már mutatónak sem maradt egyetlen pár se. Gyanítottuk, hogy a Gála forgalma az extraárú cipőkből ugrott 4 milliót az utóbbi négy évben. Ennek elmentmondott az üzletvezető, és a hazai gyártmányú, a divattal lépést tartó, árban sokkal szolidabb cipők forgalmával bizonyított. Sokat vásárolnak a Minőségi Cipőgyár szegedi és budapesti gyáregységeitől, a Szegedi Április 4., a Medgyesegyházi Cipőipari Szövetkezet, a Duna Cipőgyártó, a Jászberényi Cipőipari Szövetkezet.

Annak idején évi 9 millió forint volt a forgalmunk, most 13 millióra tartunk. Havonta mintegy 7 ezer pár női és férficipőt adunk el. Üzletünkben azonban a vásárlók látogatottsága jóval nagyobb, havonta 12—13 ezerre tehető, mert vannak, akik csak próbálnak, válogatnak vagy újabb áruk iránt érdeklődnek.

Választék

A Gála külső képe két kirakat, a belső a szekrény-sorként is szereplő vitrin, amelyben a raktáron levő fazonok mindegyike megla-

lálható. Látogatásunkkor a lete 1 millió 700 ezer, múlt havi forgalma 1 millió 800 ezer forint. A meggyorsult forgási sebességben benne van az üzlet valamennyi dolgozójának — Fürtné Ferencné, Harmath Györgyi, Vadasné Sára Mária, Papp Ferencné, Brandt Jánosné, Varga P. Ferencné, Ábrahám Istvánné, Zádori Zsuzsanna — munkája, a nyitástól a zárásig, a kiszolgálástól a raktárba futásig, az áru beszállításáig. Szerintük nincs arányban a forgalommal a reklamáció, amely a múlt hónapban például 130 ezer forint értékű cipőre terjedt ki. Mutattak jogos, tényleg gyártási, technológiai hibából eredő szakadást, fessé, talp leválást 2—3 hónapos hordás után. Ezeket nem kell elküldeni vizsgálatra a Kereskedelmi Minőségellenőrző Intézethez. Az alapos gyanú az erőszakos rongálásra akkor merül fel, amikor a szavatosság lejártát előtti egy nappal 2—3 hibával visznek vissza cipőt cserélni. A rendelet szerint a vásárló a hiba észlelésétől számított 8 napon belül köteles bejelenteni szavatossági igényét.

Ár, minőség

Elneke persze azzal a lehetőséggel, hogy bármely gyártmány, szövetkezettel csak a saját részükre gyártassanak a szezonnak, a divatnak, a kialakult árak megfelelő férfi és női cipőt 50—100 páras tételeiben. Náluk most az ár- és a fazonokálka női cipőknél 120—582 forint között van, és mintegy kétszáz fazon közül 90-féle fazon foglalt magába. Pásztor Jenő szerint a hazai cipőgyártás igen sokat javult és divatban is lépést tart a nyugati országok cipőiparával.

Példaként említette a Jászberényi Cipőipari Szövetkezetet, amely egy nagyon menő fazonú, eredetileg olasz gyártmányú női cipő — éksarkú, vastag talp, műbőr felsőrész több színben — gyártására gyorsan át tudott állni. E cipő olasz eredetjének bolti ára 530 forint volt. A magyar gyártmányú, mindebben megfelelője viszont 308 forint. E szövetkezet nem tud annyit küldeni ebből a gyártmányból, amennyi el ne fogyna gyorsan.

Ami jogos és ami hamis

Valóban, ez a piac érzékeny kitapintása, a kereslet kielégítése divatos és olcsóbb termékkel. A Gála árukész-

Nagyon helyes, ha a cipőt erőszakosan rongálókat és cserélgetőket végül is elutasítja a KERMI.

Szakmaszeret

Az eladók, akik itt dolgoznak, kivétel nélkül szeretik tanult szakmájukat. Varga Ferencné például az üzlet 8 évvel ezelőtti nyitásától dolgozik itt. Papp Ferencné egy időre adminisztratív munkakörben helyezkedett el a vállalatnál. Azt nem szerette meg, pedig könnyebb volt a munkája, visszatért a szakmájához. Szerintük a férfiak a legjobban vásárolnak, mert határozottan választanak. A nőknek olyan az ösztönük — vallották magukról is —, hogy tízféle fazonból is felpróbálnak és végül megmaradnak annál, amit legelőször kértek. Az igazság az, hogy csak a divatos, jó minőségű cipőnek van keletje.

Ha a szezonot nézzük, akkor majdnem teljes a választék skálája, amelyet újabb szállítmányokkal egészítenek ki. Közben érkeznek áru lengyel, NDK-beli, csehszlovák, román és bolgár importból. Végül ismét vizsgakérdésünk a Gála üzletpolitikájára. A kockázati alappól tavaly több mint 200 ezer forintot használtak fel. A többszöri szezonvégi 30—40 százalékos árkedvezményei közel 250 ezer forint körüli összeget nyertek a vásárlók.

Lódi Ferenc

Tudományos osztályülések az Akadémián

A műszaki tudományok osztályának az elmúlt időszakban végzett munkájáról Lévai András akadémikus számolt be. Elmondotta: helyesnek bizonyult és megvalósult az a törekvés, hogy a területi munkát a különféle üzemi- és kutatószervek mindennapi tevékenységéhez közelebb hozza.

Szendy Károly akadémikus előadásában a villamosenergia-termelésben rejlő potenciális lehetőségeket elemezte. Megállapította, hogy korlátozott szén- és szénhidrogénkészletünk és szénmotívó szénhidrogén-behozatalunk folytán az eddig használt primer energiahordozók takarékosabb felhasználására és a természet adta potenciális lehetőségek további optimális kiaknázására van szükség.

Heller László akadémikus és Jászay Tamás kandidátus „A szén jelentősége a jövő energetikájában” címmel tartottak előadást.

A filozófiai és történettudományok osztályának ülése Ember Győző akadémikus elnöklétével kezdte meg munkáját. Az ülésen Berend T. Iván akadémikus „Gazdaság-műveltség-társadalomtudomány” címmel tartott elő-

adást. Először a gazdaság és műveltség kölcsönös meghatározottságát elemezte, majd a téma történeti áttekintéséről beszélt.

Az előadás harmadik része a társadalomtudomány szerepét vizsgálta új műveltség-oktatási szerkezetünkben. A társadalomtudomány helyének elvi vizsgálata mellett részletesen tárgyalta a társadalomtudományi képzés különböző jelenségeit és ezzel összefüggésben a társadalomtudományi oktatás megújításának szükségességét. Az előadás kitért a megújítás különféle koncepcióira, s vivatlatokkal, állást foglalt az általa egyes megoldási javaslatokról, integrált, egységes társadalomtudományi tárgyi kidolgozása mellett.

A gazdaság és jogtudományok osztálya Eörsi Gyula akadémikus elnöklétével ült össze. Az osztályelnök a tudománysszervezés, tervezés hatékonyabbá tételéről beszélt. Egyebek közt elmondta, hogy az osztályhoz tartozó tudományágaknak az extenzív tudományművelésről át kell térniük az intenzív fejlesztésre, mivel nincs lehetőség új részlegek, osztá-

lyok, intézetek létrehozására. Ez az erőfeszítés az átszervezés, a fejlesztések ésszerűbb, megfontoltabb meghatározását követeli. Az előadó utalt arra, hogy vannak tudományágak, amelyeket a „kihatalás” veszélye fenyeget: példának a jogtörténetet említette. Elmondta azt is, hogy a jövőben célszerűnek tartják tanszéki kutatócentrumok létrehozását.

Az Akadémia disztermében rendezték meg az agrártudományok, a biológiai tudományok, valamint az orvosi tudományok osztályának együttes ülését. „Az immunológia időszerű kérdései” összefoglaló címet viselő tanácskozáson — amelyen Szentágotai János, az Akadémia alelnöke elnökölt, az immunológiát, vagyis a védekezést, az egyes betegségekkel szembeni öröklött, vagy szerzett közömbösség együttes vizsgálatának időszerű kérdéseiről számoltak be az előadók.

A délutáni osztályülésekkel befejeződött a közgyűlés keddi programja. Szerdán újabb nyilvános, tudományos osztályülésekkel folytatja munkáját a Magyar Tudományos Akadémia közgyűlése.